

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . 10 ар. (20 кор.)
на пів року . 5 ар. (10 кор.)
на чверть року . 2 ар. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ар.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня
крім неділі і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 1.
пл. Домбровського (Хорунщини). Екс-
педиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошення зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
славні» 20 кр. від стрічки. По-
даки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

В чім наша будучина і сила?

Руский інститут для дівчат в Перемишлі має вже добре заслужену славу не лише в місці і перемиській епархії, для якої він первісно задвижений рускими патріотами, але й в цілїм нашім краю. Не один раз мав я нагоду бути там і бачити своїми очима організацію, науку і вихованє. Але перед роком значно єго розширено прибудованєм нового двоповерхового крила, наново єго перестроєно у внутрі і задля того можна було прийняти значно більше число дівчат. Тимто рад я був побачити сей інститут в новім єго виді і мнущої неділі вибрав ся там з товаришем і радником судовим Титом Реваковичем.

Перемиський інститут для дівчат є неперечко найбільший в нашім краю і може своєю організацією станути побіч найлучше устроєних подібних інститутів заграничних. Вже саме єго положенє на горі під замком на свіжїм воздуху, а побіч єго 2½ морговий сад вказує, з яким розумінєм гігієнічних умовій приступали осно-вателі до заложення сего величавого огнища науки і вихованя для руских дівчат.

В інституті містять ся тепер 145 дівчат, котрі побирають науку в III—VIII класі після плинї для народних і виділових шкіл. Науки уділяють іспитовані учительки і професори гімназій, а директоркою сеї школи є віддана цілою душею та із справдешним пожертвованєм, панна Примівна, окрім котрої є ще 9 відповідно-кваліфікованих жєньских сил для догляду в науці і вихованю. Під проводом директорки відбувають ся періодично учительські конфе-

ренції. Окрім того і виділ інститута виконує надзир, а душею виділу і подвижником в розвитку сего інститута є неутомимий старший скарбовий комісар Матковський, котрий не пропустить одного дня, щоби не навідав ся до інститута. Економічна управа спочиває у випробованих руках пані Кравичевої, вдови по красівм референті ветеринарийнім.

Інститутом опікує ся із справдешною вітцівською печаливостию Преосв. єпископ Чехович яко покровитель, бувши ще давнійше виділовим, майже що тижня відвідує, щоби пересвідчитися о стані інститута і обговорює при нагоді з настоятелями єго справи і потрібні реформи. Тим способом має інститут забезпечений, добрий провід, догляд і успішний розвиток.

В інституті мають дівчата окремі спальні, устроєні після найстрогійших вимог гігієнічних, число постелей уміщене в спальнях відповідно до простору, а в кожній спальні крім інститутки є також одна настоятельница. Спальні мають обезпечене відповідне ogrіванє і провітрюванє, і там удають ся інститутки лише до снєня. Ранком і вєчером збирають ся інститутки на молитву в окремій салі, де давнійше відбували ся записи. Шкільна наука відбуває ся в класах, в котрих на стїнах знаходять ся образи до наук природних, географічні і історичні мапи і иньші наукові прибори. В тїм згляді інститутска школа вже доволі богато випосажена, хоч ще придали-б ся нормальні збірки до фізики, хемії, природної історії і рисунків, якими вистачені публичні школи виділові жєньскі Радою шк. кр.

Приготовленє до науки поза шкільними годинами відбуває ся в окремих на-

уках. Окрім того і виділ інститута виконує надзир, а душею виділу і подвижником в розвитку сего інститута є неутомимий старший скарбовий комісар Матковський, котрий не пропустить одного дня, щоби не навідав ся до інститута.

В часі свободнім від науки шкільної і домашної відбувають прогульки по просторім саді, де також находить ся гімнастичне бєвище, а в часі непогоди в дуже просторій салі гімнастичній на долині, котра приладжена також до драматичних вистав і концертів, і украшена бюстами Котляревського, Шевченка, Шашкевича, Федьковича, Устияновича і Лисенка. Сала може помістити кілька сот осіб, а крім того є галєрия, де може найти місце около 150 осіб. Над сею салею находить ся їдальня, украшена образами святих і картинами з історії України-Руси і тут збирають ся всі інститутки під проводом настоятельки. Іду подають віндю з кухні, уміщеної в сутєренах і устроєної також вельми відносно і взірцево. — Для хорих інститутки находят ся окремо уладжені дві комнати з одною передньою і кухнею, можуть бути в потребі зовсім відокремлені від інститута. В сутєренах находят ся також дві комнати з ваннами для купели.

(Конець буде).

Партійна політика і мораль.

10) Виклад др. Фр. Паульсена.

Перевів др. Іван Копач.

Подібно — по думці партій — має й суд поступати. Він повинен передусім знати, де прикладати цілу строгість права, а де поблажливе толкованє. Стає перед ним заслужений муж, то замкне одно або й обое очий, — інкандал, —

45)

О. Я. Кониський.

Молодий вік Максима Одиця.

(Хроніка з давноминулого).

(Конець).

Одинчуху наче імпетом підкинуло з каньки, вона стала проти Найдича і з притиском мовила:

— Нехай на віки будуть прокляті твої Юдині гроші; не запогано я своїх рук твоїми грошима, не грошей, а сина мені треба. Я обійдусь без твоїх грошей; поденщиною зароблю, під церквою випрошу, а від тебе не прийму. Я хочу, щоб ти поїхав, їдь зараз їдь і виратуй мого сина; а ві!... Одинчиха заскреготіла зубами, огнисті, чорні очі її розкрили ся широко і дивили ся люто, невірною, знати було, що Одинчиха на все піде і тяжко помстить ся за сина.

— Я завтра поїду — відповів Найдич.

— Добре, і я слїдом за тобою; я не дам тобі спокою, зпід землі тебе видеру і скрізь за тобою, наче та тїнь, ходити-му і клясти-му тебе, доки ти мені не вернеш сина.

Дійсне на другий день Найдич поїхав в Полтаву; на нїм поїхала і Одинчиха.

Ганна Лукишна, прийнявши від Кащенка звістку про думку, яку висловив повітовий суд, посилавши Одиця процес в палату, просто жажнула ся, обомліла.

Зажурив ся і старий Ляшенко; він не сподївав ся на таку жажливу звістку...

— Треба щось робити... але щож? що? що ми можемо зробити? — шита ся вона у чоловіка.

— Тут сидячи, не доглупаємо ся, що робити, а мусимо все зробити, щоб визволити хлопця! Се щось нечуване, невидане, не людське... Бери, Галю, гроші, їдь в Полтаву і там питай ся стежки; уживай всіх заходів, аби визволити Одиця.

Таким чином разом в тій самій справі опинили ся в Полтаві Одичиха, Ляшенчиха і Найдич; всі вони з різних боків заходили ся клопотати в палаті.

В Полтаві почали голосно говорити про єго справу. Думка, висловлена повітовою Фемідою, а ще більш вивід зроблений з народних приказок, позаписуваних Одицем, викликали і сміх і шум і обурення і жаж! і думка та і вивід ставали певними свідками, в руках яких суддів віддано і добро і честь, і добре імєння і воля людности!

Клопоту Одичихи, Ляшенчихи і Найдича перед суддями карної палати зробили свій вплив, але більш за них помогло те, що в палаті був один з суддів чоловік з доброю осві-

тою; він звернув увагу товарищів на дивовижний вивід повітового суду і довів, що в записках Одиця нїде нема його власних думок, а скрізь самі тільки етнографічні матеріали.

Одначе і карна палата не вельми далеко пішла: вона тільки поменшила кару Насальському; Одиця вивела, не знайшла доказів на те, щоб обвинуватити його, але все таки присудила: оставити його в підозріню...

Губернатор не згодив ся на присуд палати і написав свою думку, щоб Насальського «оставити в підозріню» а Одиця зовсім виправдити і від всякої кари визволити.

Процес пійшов в сенат...

XXIII.

Коли стара Одичиха і Ляшенчиха довідали ся про присуд палати, у них полєхшало на серці, але коли їм з'ясували, що то значить «оставити в підозріню», дак їх, найпаче Одичиху, присуд не задовольняв; говорило у неї не тільки прирощенє серцю матерї почуття, але й почуття простої справдливости. Справді щож таке злочинне вчинив Одиць? — нічого сєнько! так в чому-ж його «підозрївать», коли не можна знайти нїже єдиного факту, з якого падала-б на Одиця яка-будь недобра тїнь.

Одичиха пійшла до Найдича вимагати, щоб він невідмінно їхав до Петербурга і клопотав, щоб там в сенаті чисто виправдили Максима. Алеж! спізнала ся вона! Найдич довідав-

так ему говорять — зашкодив би більше, як сповнене справедливости помогло би. Але як можна противникови тою дорогою добре допечи, — ого, лиш не пропустити спосібности і кару вимірити так високо і так згідно, як лиш можна. Судовий засуд звільняє від довгого говореня; треба буде описати лиш на се вказати, щоб засудженого зробити неможливим і перед его товаришами перестережи: от яких річей допускають ся отті люде! А не дає жите противника жадної ключки, то треба таку сотворити; фальшиві обвинувачуваня з фальшивими свідками — то постійний апарат борб партийних; кожний пристрасно зворушений час, передовсім же час реакції і реванжу (відплати) приносить такі «кавалки» (Bubenstücke), щоб чесних мужів згладити.

А не надає ся існуючий лад до того, щоб пагубні стремління противників знизити, ну, то треба *ліпші права запровадити*; се ідея, яку всі партии мають про законодавство. Задачею права є удержане порядку; противники-ж хотять перевороту існуючого ладу; отже треба — зовсім справедливо — установити права проти внутрішнього ворога, щоб ему осягнути цілі унеможливити. Калікль в Платоновій Державі дає таку дефініцію: право-ж є те, що є корисне для міцнішого; се сказано зовсім по думці кожної пануючої партии: право — то средство забезпечити нас в посіданю.

Та досить вже про форми і средства борби партийної. Се ясно, вона пре всюди поза границі, котрі етика зачеркує своїми жаданнями щодо правдивости і справедливости; вона всюди провадить до стосованя і до виправдуваня лжи і кривди яко средств у борбі о власть. І що найбільше єї так небезпечною робить для характеру, то се, що справа має добрий вигляд: для себе і для своїх особистих інтересів послугувати ся неправдою і кривдою — то не випадає, алеж ту йде о «добру справу». Ціль освячує средства, ся засада, приписувана так залюбки езуїтам, є основним принципом всякої партийної етики: вислід оправдує ужите також таких средств, що зрештою не годять ся.

Отже не повинно би бути партий; се, видить ся, конечний висновок зі становища етики; і в ній ідеалом вічний мир, лиш *одна* борба: борба проти зла і підлоти.

Та я не виджу способу, як би мож назад взяти вислід нашого попереднього розважаня. Без партий — такий був наш висновок — жите публичне неможливе; має населене, мають широкі маси брати участь в житю державнім, в житю історичнім, то мусять повставати партии яко організація з долини. Лиш в універсальнім абсолютизмі могли-б борби партийні зникнути. Та се не було би ліпше: постійний абсолютизм — то завмерте. Вже старий Геракліт се пізнав: борба є матірю річей, вона родить жите

і рух; се має своє значінє передовсім в борбі народів, але також і в борбі партий. Народи без внутрішніх і зверхніх борб костеніють, Китай приміром на се. Війна й борба то лиха, але конечні лиха. Лиш у небі вічний мир, самоцність правди і справедливости. На землі панує війна, і єї ніяк не мож усунути. Як по словам Гетого, смерть — то средство природи до того, щоб много життя мати, так борба є єї штукою, щоб спонукувати живі істоти до найвишого розвою їх спосібностей і сил; в борбі степенують ся і кріпнуть всі сили, сили інтелігенції і волі так само як і сили тіла; в спокою, в забезпеченім становищі ледацють вони. Се можна видіти рівно добре на духових напрямках як на політичних проявах. Коли запанує який напрям ваключно, чи то в філософії і науці, чи в літературі і штудії (а навіть в релігії так само дїє ся) і не має жадного противника поза собою, — то кладе ся на своїх здобутках спати, стає спитий і ліпний, непродуктивний і безвпливовий. Пригадаймо лиш католицизм кінця середніх віків: розрив церковний, хоч яку він нужду і біду сировадив на німецький нарід, приніс на кожний случай релігійному житю, і то по обох боках, дуже багато житєвої сили. І дальше існуване напруженя, противенства і борби є певно теж одною з причин, що в Німеччині, релігійно найбільше пошматованім краю, є найбільше релігійного життя, є найбільше живої релігії. Навіть католицизм, бодай принагідно in abstracto, признає, що велика ересь 16. віку вийшла на добро цареві. І так вкінці й протестантизм не повинен уважати се своїм нещастем, що не запанував цілковито: ліпше релігійно поділений народ, ніж одностайне, державне і національне візантійство. В борбі забуває ся на те, борець думає лиш про побіду і панованє. Але мислитель, що історію оглядає в цілости, мусить признати конечність суперечности і борби. В Гетовім Фавсті висказує ся конечність Всевишній Пан, що стоїть понад всіми суперечностями, що своєму соню каже світити рівно праведним як неправедним:

Des Menschen Thätigkeit kann allzu leicht
[erschaffen,
Er liebt sich bald die unbedingte Ruh'.
Drum gab ich gern ihm den Gesellen zu,
Der reizt und wirkt und muss, als Teufel,
[schaffen*].
(Дальше буде).

*) В Франковім переводі се місце так звучить:

Діяльність людєка швидко послабає,
Бо швидко чоловік в спокою і заспать;
Тож я товариша даю му, що манить
І пре го і хоть чорт — добро ділає.

шиє, яку резолюцію поклав губернатор, того-ж дня рушив з Полтави до господи.

— Ну, нехай-же він, отой Найдич — говорила Одинчиха — і день і ніч молити Бога, щоб стало ся по губернаторському, а коли, крий Боже, ні, я його і вїзд землі видеру і покажу, які у мене нігті.

— Покиньте ви того лихого чоловіка — радила Ляшенчиха — а зробимо ми от як: вертайте ви до сина, перекажіть йому усе, що відаєте, звісно — треба вишком, та се не трудна річ; смотритель тюрми людина добра, а коли що скрипнїти-ме, дак підможете; гроші всьому голова, а грошей я вам постачу...

Одинчиха щиро подякувала і подумала:

— Спасенна твоя душа! Господь воздасть тобі сторицею за те, що ти вступила ся за сироту.

Ляшенчиха говорила далі:

— А я поїду до Петербурга, де треба буде скрізь доступлення і не поїду назад, доки сяк чи так не скінчить ся справа.

Не вгадати, що запевне сказав би сенат; далеко більш імовірно, що пристав би до думки висловленої губернатором; бо справді, хоч які тоді тяжкі, темні і сумні часи були, а всеж процес Насальського, а ще більш Одинця, належали до тих, що, як кажуть, «вопіють до неба». До того-ж тоді саме вийшов перший маніфест нового царя і процес — річ певна — пропав би

по маніфесту; але Ляшенчиха, за порадою тямутих людей, того не хотїла, вона хотїла добити ся, щоб Одинця виправдили без маніфесту.

Вона знайшла певну стежку до міністрів внутрішніх справ і правосудия.

Процес взяли з сенату і доложили цареві.

Цар звелїв звїзчити увесь процес і визволити ні в чому неповинних Насальського і Одинця...

Телеграфу тоді навіть до Полтави ще не було. Почта ходила дуже дляво; лист з Петербурга приходив в Полтаву на 12. лишень день; Ляшенчиха тямала, що сама вона швидче ніж почта привезе Одинцю звістку.

Щасливою і веселою вертала вона з Петербурга, простуючи на Прилку, щоб швидче побачити ся з своїм дорогим Максимом.

За три тижні вона і Одинець раювали в «Парижі», кудю небавом приїхали мати і сестра Одинця.

— Ну — говорив Одинець — я й до віку до суду не забуду, не подарую їм сього! за що я висидїв пять місяців в тюрмі! — Він заскреготів зубами і додав: увесь мій останній вік піде на те, щоб помстити ся за оті пять місяців... Найдич!... але що Найдич!... їх у вас цілі легіони... не в Найдичу лихो...

У Києві, 25 — IX, 1900.

Concordia parvae res crescunt...

З Тернополя одержує «Дїло» з гумором написану допись, яка немов стає доказом сеї парафрази латинської пословиці, яку ми помістили в заголовку.

В червні с. р. — сказано в дописі — Товариство «Руска Бесіда» на пропозицію видїлу краєвого зажадала винайти для себе велику салью концертну враз із прибічними убікаціями в каменіці фундації Стшалковских в так званім «замку», а то тим більше, позаяк запевнено Руску Бесіду, що видїл краєвий не хоче під жадними услівями салі тої жидам винайти. Руска Бесіда вислала своїм коштом повномочника до Львова і, по довгих пертрактаціях та личних обіцянках дотичних референтів, видїл краєвий відповів, що салі тої Рускій Бесіді не винайме. Тернопільська гаката польська зробила своє — она своїми інтригами довела видїл краєвий до зірваня переговорів з Рускою Бесідою, і то без поданя хочби найменших причин, а рівночасно також до того, що салью тую враз впрочім із цілою каменіцею винайато — жидам. Очевидно близший для гакати польської брат-жид, як гайдамака Русин!

Під безпосереднім вражінєм такого перфідного поступку наших покровителів, зібрала ся «gacś» тернопільських Русинів на Бесіді і рішила справу тую на перебір всяким ни. Півочким, розуміє ся, лишень «w celu zakłócenia spokoju naszego miasta» — по гайдамацки: вибудувати свій «Народний Дім». Сейчас завязано комітет, котрий уложив статут і скликає на день 1. падолиста с. р. о годині 3. пополудня до комнат Рускої Бесіди перші конститууючі збори.

В Тернополи вже від кількох літ головні заходами о. Громницкого збираю приватно при ріжних нагодах на тую ціль складки, але що не було до того жадного комітету а з загалу Русинів ніхто не умів загірїти, длятого зібрано ледви щось трохи більше, як 400 корон, котрі лежать на книжочці повітового Товариства кредитового. Однакож тепер, коли основує ся в цілі будови «Народного Дому» окреме товариство, а Русини пересвідчили ся, що розвиток їх національного життя конче потребує великої салі, в котрій би в кожній хвилі можна зібрати ся, без огляду на ріжні примхи польских матадорів — то є надія, справа піде енергічно наперед і ми за кілька літ будемо могли в своїй хаті згадати «не злим словом» всіх тих, що допоможуть нам до довершеня великого народного діла. А тим певніше можемо числити на успіх, бо зачуваємо, що деякі патріоти обіцяли більшими жертвами причинити ся до будови Народного Дому в Тернополи.

Товариство «Народний Дім» в Тернополи основує ся, яко стоваришенє кредитове, зареєстрованє з обмеженою порукою, а цілею его допомагати своїм членам до купна і будови чиншових домів. Вписове виносить 2 К., один удїл 20 К., а порука чотирократна. — Не потребуємо додавати, що обовязком кожного щарого Русина з міста і окресности, без огляду на парті і ріжницю стану — вступити до того товариства, а в той спосіб буде міг «Народний Дім» з гордостю на фронтоні своїм помістити напись: «Нарід — собі!» Тернопільщина — серце золотого Поділя, повинно на тую високу народну ціль зараз в першім році дати 1000 удїлів, а сли лишень осягнемо те число членів, то не вдовзі здійснимо те, що в даній хвилі повинно становити пункт амбіції кожного Тернопільця. Комітет сподїє ся, що день 1. падолиста с. р. згромадить цілу нашу руску родину в комнатах Рускої Бесіди.

НОВИНКИ.

— Календар. В п'ятницю: гр.-кат. Харитона, Вячеслава; рим.-кат. Еміліяна. — В суботу: гр.-кат. Кипріяна преп.; рим.-кат. Максиміліяна.

— Царство галапасів. Зі Станислава пишуть нам: При катедральній церкві є брацтво з бурсою св. Николая. Та галапаси давно загірили і і братцтво «чреу» (се після статуту затверджено наміст. одію товариство), зістав ся лиш видїл «брацтва», зложений з галапасів. І так «галапаси становлять виключно брацтво, видїл, самі себе вибирають до видїлу, самі себе контро-

лють, що більше, ніж тільки нікого не допускають ні до контролю, ні до членства, але ігнорують навіть єпископів, хоч бурса катедральної церкви має єпископів верховними настоятелями. Перед пару літами вибудували 2-поверхову каменицю для «Бурси» і зайнятували не на брацтво ані «Бурсу» але на «Zakład św. Mikołaja». Се після тутешних правників є звичайне опуканство. О тім би можна ще фоліяти писати та чекаємо нового єпископа. Свій.

— **Цісарська санкція.** Цісар санкціонував ухвалені галицьким соймом проекти законів в справі побору податків від палених напоїв в громадах Струсові, Яблоніві, Тарнобжегу і Домброві і в справі доповнення регуляції ріки Новий Брєнь з притоками.

— **До руских осель в Парані** наміряє виїхати один зі священників станиславської єпархії.

На учителя до колонії Прудентополіс а разом редактора рускої газети і (поки-що) земцера хоче виїхати один бувший слухач богословія, що розуміє ся на техніці друкарській і публіцистичній. Він був би там учителем, а при тім видавав би руску газетку здає ся під назвою «Бразилійська Русь». Розходить ся лише о фонди на закупно потрібних черевок і ручної машини друкарської, однак при жертволюбности нашої суспільности і сему зарадить ся. В слідуючій місяці має поїхати до Парани трєх Василян, а з ними вибере ся в дорогу також будущий редактор рускої часописи в Парані.

— **Наша землячка** панна Саломея Крушельницька, перша артистка варшавської опери, стареє ся закупити село в східній Галичині і на ту ціль призначила 100.000 корон.

— **«Анархіст» з Калуша.** Зі Станиславова доносять, що ув'язнений в Калуші волоцюга назвав ся Ромась. Его яко знаного злодія привезено до Станиславова і замкнено в вязничім шпиталі, де осмотрено єму рану в боці. Однак Ромась в суботу рано, коли інші єго товариші вийшли до городу на прохід, зірвав з рани перепашку і повисив ся на краті вікна.

— **Лихий примір** дала львівська міська рада своїй посестрі в Жовкві. Оноді на засіданню міської ради в Жовкві назвав один член ради другого «безличним», а сей відплатив ся словом «пійк». Справа покінчить ся перед судом, а радний, названий «безличним», прирік перевести доказ правди, що єго противник є «пійком».

— **Податок від залізничних білетів.** В парламентних кругах кружляє поголоска, що має ся поставити внесення на зміну правительственного проекту. Як звісно, правительство предкладає, аби податок від залізничних білетів без огляду на класу, якою подорджний їде, виводив 12 проц. В тім напрямі мають внести зміну, аби податок від карт IV і III кл. виводив менше, а від білетів II і I кл. був значно більший, бо противно потерпіли би на тім найбільшій верстви. Правительство має годити ся на сю зміну проекту.

— **Промоція п. Романа Негруша,** студ. фільософії sub auspiciis imperatoris відбуде ся дня 12. с. м. о 12. год. в полудне.

— **Жидівський різник з Фалькової,** села під Новим Санжом виїс до староства подане ось якого змісту:

„Światny ck. Starostwo! Uniżeni podpisany udaje sze do Światny ck. Starostwo z pokornem prośbem w następujące rozżalenie. Od kilku rokuf placu podpisany podatku zarobkowego ze żeźnictwo psi gmina Falkowa i misco wielkiego oplata, jakiego akcyzownikowi psinałęzy, placzy akcyz, groszowe i inne widerkaufy. Gdy sze casem wydarzi krowa lub innego bidłeczce korszernego, a ja miso we wszy spsiedacz nie mo-rze, niesem jemu do mieście do znajomemu i krewni, ażeby go pozbycz.

W tamtegie tydzień trafil sze wipadkóf, ze nioslem 3 kilo miso a 23 znouw 2 kilo. Bichodrzy do mieście a policye muwi halt! i bieże jak swój własne. Zkąd jemu do tegie przislo? Ci ja dla policjany bibleczce kupuje i zabijom? Jescem nie tako głupi. Markus Grin i Leiba Grin ze Za-lubincze spsiedaje miso do miasty, dlo cegie jo nie może? Cemu jego nie kopiskuje policjany? Pıkno porządek! A gdzie burmistrze? Cy wi zie policjów wzion mojego miso? A gdzie go pod-żol? Zjod Kowalik i Garozicki i Kruta. Cy jo mom paś policjy? Doszyez nic nie zarobycz, jeszcze stracić. Piekny požadek! Dżewka w pocy nie psiejdzie ze spokojem, tylko jemu wnoco rozmajity napasztuje, bitka w ulica i krzikuf różnego, to tego policjanty nie widzy, a jak je-mu wzioł mojego miso? Cy to pan burmit szpi? Dłaczegie tsima takie halajstre, co bierze i ji mojego miso? Niech jemu pilnuje służba insze-gie. Niech warzy hlip, niech prubuje z mlіkiem, niech psipatsi za masło, niech wida tarifa na mi-so, bo bidlo tani i baron i szwinia tani, a miso drogiego.

Juz źle na szwecze, kiedy takiego porządek! Teraz jo skarży do Światny ck. Starostwo. a potem pójdzie w górze, żeby mi za mo- miso pieniađzuf wracali. Szuł Bodner».

— **Ц. и. Дирекция залізниць державних у Львові** оповіщує:

З днем 15. жовтня с. р. змінє ся розклад

їзди поїздів ч. 3253 і 3254 на залізниці льво-кальній Львів-Клепарів-Янів. Поїзд ч. 3253 буде відходити зі Львова о год. 7. мін 50 вечером, а приходити до Янова о год. 9. мін. 5 вечером. — Поїзд ч. 3254 буде відходити з Янова о год. 4. пополудни, а приходити до Львова о год. 5. мін. 15 пополудни. — Розклад їзди поїздів ч. 3251 і 3252 позістає незмінений. Відїзд поїздів ч. 3253 і 3254 зі стациї і перестанків посередних, подан-ний в дотичнім оповіщеню.

— **Переписка редакції і адміністрації.** Вно. др. Дак. у Відни. За рік 1901. заплачено все, крім того лишила ся одна корона на 1902. р.

— **Вісти з львівської архієпархії.** Канон. інсти-туцію одержали оо.: Антін Копертинський на Денисів, Іван Дурбак на Божиків, Іван Бордун на Бережницю, Теод. Мурович на Лолін і Петро Чекалок на Солуків. — Президиї намісництва згодила ся на канон. інституцію о. Мих. Гаврилюка на парохію Стольско і консисторія візвала єго до канон. інституції. — Завідательства парохій одержали оо.: Лука Демчук з Денисова в Бужку, Теодор Пиндус з Дрищева в Зелений, Анд. Кіналь з Божикова в Ужсїю і Климентий Ка-линський з Струтина нижн. в Надїтичах. — Со-трудництва одержали оо.: Герасим Семків з Дич-кова (експоноване) в Гниличках, Вас. Левицкий з Струсова (експоноване) в Дичкові, Платон Карпинський з Кобилуволк в Струсові, Стефан Мохнацкий з Бірок малих в Кобилуволках і і Петро Петриця з Лоліна в Зборі. — На пер-ший рік богословія прийняті до львівської дух. семинарії отї кандидати: Мелетій Бирчак, Діо-низий Бородайкевич, Михайло Галушевський, Тео-дор Голійчук, Йосиф Горчяньський, Михайло Жовнірчук, Николай Іванчук, Роман Кале-нюк, Михайло Бриквич, Лев Кочій, Михай-ло Костик, Павло Костик, Апатоль Мали-новський, Василь Мандзик, Ник. Миндюк, Мих. Михалевич, Іван Пасїка, Іван Придаткевич, Тео-дор Рак, Ник. Сиродів, Волод. Скоробогатий, Петро Стернюк, Мих. Теребушка, Волод. Федів, Стефан Хирівський, Ник. Хмилевський, Олекса Шараневич, Михайло Шараневич, Волод. Яци-шин, Дм. Мигоцкий, Дим. Самборський, Пав. Штокало, Йосиф Лох і Онуфрій Волянський. — Цертифікат для учащаня на перший рік бого-словских студій на університеті у Львові одер-жали укінчені гімназисти: Маріян Ярема, Ан-тін Рудавський, Василь Падох, Константин Па-влушевич, Вас. Олексин, Стефан Ковалів, Оме-лян Кравич, Йосиф Лебизак, Юрій Левицкий, Алекс. Кмицикевич, Теофіл Дурбак, Орест Дур-бак, Константин Гулий, Конст. Александрович, Іван Брилинський, Василь Дуктевич і Волод. Са-рачинський.

Посмертна + оповістка.

О. Омелян Петрушевич, парох в Буску, тит. совітник митроп. Консисторій, упокоїв ся дня 9. жовтня в 71. році життя а в 47. р. св'ященства в Буску. Похорони відбудуть ся дня 11. с. м. перед полуднем. В. с. п.!

Лев Глушкевич, емеритований судия, упо-коїв ся скоропостижно на удар серця в Стрию. В. с. п.!

Наука, штука, література.

— **Руский народний театр** під зарядом това-риства «Руска Бєсїда» в своїй гостині в Пере-мишли дасть в найблисїім часі слїдуючі ви-стави: в суботу 12. жовтня «Ямарі», оперета в 3 актах Вєста в переводі Є. Калитовского, музика Целлера; в неділю 13. жовтня «Запорожець за Дунаєм», опера в 3 актах Артимовского і «Ве-черниці», діло музичне в 1 віделонї Ніпдиньско-го; в вторник 15. жовтня «Скапаній свѣт», штука в 4 актах Вл. Оркана; в четвер 17. жо-втня «Перехитрил», комедия в 3 віделонах Кро-пивницкого; в суботу 19. жовтня «Барон цигань-ски», оперета в 3 актах Йокаля, в переводі д-ра Евг. Олесницького, музика Стравса; в неділю 20. жовтня «Сватанє на Гончарівцї», оперета в 3 актах Гр. Квітки і «Улиця», твір музичний Ф. Колесси; в вторник 22. жовтня «Пташник з Ти-роля», оперета в 3 актах Вєста і Генцля, музи-ка Целера; 24. жовтня «Соколик», комедия в 4 актах Григорія Григорієвича; в суботу 26. жовтня «Жидівка вихрестка», народна драма в 5 діях Манька; в вторник 29. жовтня «Дон-Пе-зар», оперета о 3 актах Делінгера; в четвер 31. жовтня «Невольник», образ народний на тлі історичнім Кропивницкого.

— **На драматичний конкурс** на оригінальні ру-ські сценічні твори надіслано в речинци до 31. серпня с. р. слїдуючі твори: 1. «Кара совісти», драма людова в 5 діях. 2. «Ворожит», комедия людова в 3 діях. 3. «Чи є з чого жити», драма

людова в 5 діях. 4. «Примирилась», драма в 4 діях. 5. «Петро Дорошенко», історична драма в 5 діях. 6. «Лиха доля», штука в 5 діях. 7. «В на-родї», історична драма в 5 діях. 8. «Сила любо-ви», драма людова в 5 діях. 9. «Шукай щастя дома», драма в 4 діях. 10. «Чарі», твагедия в 3 діях. 11. «Нр. 1222», комедия в 4 діях.

Повисші твори переслав Виділ краєвий «Ру-ській Бєсїді» в цілі розісланя їх членам конкур-сової комісії. Належить надїяти ся, що члени комісії упорують ся з читанем скоро, особливо з огляду на брак нових вистав в нашім театрі.

Вісти господарські, промислові і торговельні.

В Товаристві взаїмних обезпечень «Дністер» прибуло в місяци вересня с. р. 9.959 важнїх поліс на суму 9.470.875 кор. обезпеченої вартости з премією 86.978 кор. 80 сот. Разом від 1. січня до кінця вересня с. р. видано 76.749 важ-них поліс на суму 77.059.785 кор. з премією 692.197 кор. 22 сот. Попередного року за той сам час було 66.022 важних поліс на суму 67.411.741 кор. з премією 589.970 кор. 20 сот., с. є сего року о 10.727 поліс і 102.227 кор. 02 сот. премії більше.

Шкід в вересні с. р. прибуло 113, ра-зом в д початку року по конець вересня було 712 шкід, з котрих 697 вже виплачено, 2 шко-ди находять ся в ліквідації, а виплату 13 від-шкодовань (в сумі 6.956 кор. 95 сот.) на разі з причин правних здержано.

Сума всіх тих шкід разом з коштами лікві-дації виводить brutto 381.575 кор. 9 сот., а по потрученю части реасекурованої лишає ся на власний рахунок 183.789 кор. 32 сот.

Попередного року за той сам час було 675 шкід на суму 352.291 кор. 56 сот. (на власний рахунок 172.429 кор. 78 сот.), отже сего року бу-ло о 37 шкід і 29.183 кор. 53 сот. відшкодовань більше.

При відновленю поліс по конець вересня с. р. зараховано членам титулом 8% звороту 42.966 кор. 95 сот.

Фонд резервовий з кінцем вересня с. р. ви-носить 358.729 кор. 08 сот.

Львів, дня 9. жовтня 1901.

Телеграми.

Відень, 10. жовтня. Цісар іменував гр. Ан-дрія Потоцького краєвим маршалком Галичини, а архієпископа Андрія Олександра Шептицького заступником маршалка. Номінацію оголосить завтрїшня Wiener Ztg.

Відень, 10. жовтня. Угорський премієр Сель був у цісаря на півторагодинній аудієнції і зложив монархови справозданє про вибори на Угор-щині. По конференції з др. Кербером, Сель від-їхав до Пешту.

Будапешт, 10. жовтня. Остаточний вислїд виборів до угорского сойму зі всіх 40 виборчих округів представляє ся ось як: вибрано 262 лі-бералів, 75 Косутівців, 10 Ургонівців, 2 людов-ців, 5 народовців, 1 демократа і 13 диких; в 23 округах відбудуть ся тіснійші вибори.

Рим, 10. жовтня. Агенция Стефаніого доно-сить з Неаполя: Всі хорі на острові Нізіта, з виїмкою двох, мають ся добре. Про новий випа-док чуми не донесено ні звідки.

Льондон, 10. жовтня. Daily Chronicle доно-сить, що правительство англійске і американь-ске згодили ся на услівя трактату в справі се-редно-американьского каналу.

Льондон, 10. жовтня. Бюро Райтера доно-сить з Сумлі: По смерті еміра Афганістану, найстарший єго син, за згодою всіх братів став еміром. Новий емір називає ся Габібulla-Кан.

Льондон, 10. жовтня. Кітшенер доносить з Преторії: Часть англійского війська звела битву з Бурами над рікою Беван. Бурами проводив сам Бота. Англичани стратили двох офіцирів і кілька рядових. Борба трєває дальше, мимо що Бури пофнули ся, оставляючи пакунки і вози.

Капштат, 10. жовтня. В округах Вінберг, Сімонстова, Порі Елізабет і др. проклямовано военний стан. В місті Капштаті і єго окруженю оголошено стан облоги.

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Снішна.

Небувала, сензаційна програма!

від 1. до 15. жовтня 1901.

При співучасті військової музики 80. н. н.

1) Юлія Мілянова, українська субретка. 2) Воздушний балет, „польоване на мотилі“. 3) The Raemblers Company, жонглерська сцена в паризькій реставрації. 4) Les Bast, музикальні кльовни. 5) Claire Lafort, атлетка. 6) Орхестра і режисмограф. 7) Helga Dumont, серпентинна тансерка. 8) The 2 Erolts, ексцентричні еквілібристи. 9) Братя Александер, акробати головою на голові. 10) M. Meerwald, субретка. 11) Lingand Long, китайські ексцентрики.

Що дня о 8. год. вечером велике представлення. В неділю і свята два представлення. Щоп'ятниці High-Life представлення. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекційна комісія

студентів філософського відділу львівського університету, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовського, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Усні зголошення приймають члени комісії щоденно (навіть в неділі і свята) на університеті (І п. Сала VIII) межі 12 год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософського відділу, Львів, Університет.

Др. Олександр Богдан Кулачковський,

субститут надв. адвоката д-ра Отмара Райзера і оборонець в кримінальних справах у Відні, I, Tuchlauben ч. 4 або XIII/9 Suppégasse ч. 9.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,

яко гарна прикраса комнат і

Картини: Верещагіна, Шевченко в доміні і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

3 ЖИВОГО І МЕРТВОГО

новелі

Евгена Мандичевського

дістати можна в руских книгарнях

і у автора

площа Академічна ч. 4. П. поверх, по ціні 1 кор. за брошурований і 1 к. 30 сот. за оправлений примірник.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просвіти“).

єдинокое руске товариство аскураційне, обезпечає будинки і всі предмети довгими противогнемих шнід.

„Дністер“ припоручило Преосвящ. Ординарїи Всєх. Духовенству і вірним всім трєх Еврхїй

Фонд гаранційний „Дністра“ з днем 31 грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор	11	сот	
Резерва премій	171.942	„	—	„	разом
Резерва спеціальна	8.000	„	—	„	620.406 кор. 65. сот.
Фонд емеритальний	30.924	„	54	„	

Тарифи „Дністра“ умірковані. Надвизка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премії

„Дністер“ виплатив до 31 грудня 1900. відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпроблемно в присутності Делегата і 2 членів

Поліс „Дністра“ приймають при повичках гіпотечних Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терехові, Заліццях, Городку і Богородчавах.

НА ЖИТЄ треба обезпечитись тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмн обезпеч. в Кракові; в таких обезпечень через „Дністер“ іде частия провізії на рускі публічні добродїї ціли; поліс і квіти видає Краківське Товариство рускі

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій „Дністра“. Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії

Зголошеня о агенції треба вносити до Дирекції у Львові

Селяне! убігайте ся тільки о агенції „Дністра“.

Контора виміни

п. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі денним не числичи ніякої провізії.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи товариства кредитового земського
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облігації Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігації пропінційні

і всілякі ренти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі денним.

КОНТОРА ВИМІНИ

п. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Пізд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
		приходить	о годині			відходить	о годині
1-35	6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня		1:55	6:25	до Станиславова, Підвисокого, Потутор	
	6:20	з Чернівців (Іжкан, Галацу), Гусятина		2:08	6:30	до Підволочиска (Київа) Бродів дв. головний	
	6:46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк.			6:43	„ „ „ „ дв. Підзамче	
	7:45	з Янова			6:35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Берліна	
	8:00	на дв. головний		2:55	9:00	до Скольного, до Лавочного (1. лпп. до 15. вер.	
	8:10	з Лавочного (Пешту) Калуща, Сянока			9:15	до Янова	
	8:15	з Сокаля, Рави рускої			9:25	до Підволочиска, Бродів, Гусятина дв. Під	
	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берліна			9:42	до Янова	
	11:45	з Ряшова, Любачова, Самбора			10:20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова	
	11:55	зі Станиславова (Керсемева, Потутор)			10:25	до Чернівців	
	12:55	з Янова		2:40	1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в не	
2-20	1:10	зі Скольного, Калуща, Хирова з Лавочного			2:15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в не	
	3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.			3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
	4:40	зі Самбора, Борислава, Стрия			3:15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.	
	5:11	з Підволочиска (Київа) Бродів на дв. Підз.			3:26	до Брухович щод. від 16. мая до 15. вер.	
	5:35	на дв. голов.			3:30	до Ряшева, Хирова, Любачова	
	5:40	з Кракова					
2-35	5:40	з Чернівців, Іжкан					
	6:00	з Сокаля, Белзця і Любачова					
Ніч				Ніч			
8-40	7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)		12:45	6:10	до Станиславова	
	8:50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.			6:20	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
	9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно			6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6.	
	9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)			6:35	до Лавочного (Пешту) Калуща, Хирова	
					7:10	до Тернополя, Бродів дворець головний	
12-15	9:50	з Кракова (Відня, Берліна), Яска, Розвадова			7:32	дворець Підзамче	
	9:40	з Чернівців, Вукарешту			7:25	до Сокаля і Рави рускої	
	10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуща			7:52	до Брухович (13. мая до 16. в. р. в нед. і св.)	
	10:20	з Підволочиска (Київа), Бродів на дв. Підз.			9:30	до Янова від 1. мая до 15. вересня	
	10:02	на дв. голов.		2:51	10:30	до Чернівців і Іжкан	
3-35	3:12	з Підволочиска Копичинець на дв. Підзамче			11:00	до Кракова, Відня, Варшави	
		на дворець головний			11:10	до Підволочиска, Бродів дв. головний	
					11:32	„ „ „ „ дв. Підз.	

ЗАМІТКА: Пера нічна числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский рівнять ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — В місті видають білети їзди: Звичайні білети агенція часописий Ст. І. Соколовського в пасажи Гавсманна ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети аичайні і всілякі інші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформаційне п. к. залізниць державних (ул. Краківських ч. 5. в подвір'ю, сходи II, двері ч. 62.) в урядових годинах (8—3 а в свята 9—12).